

ORDU İLİ MADEN VE ENERJİ KAYNAKLARI

Orta Karadeniz Bölgesinde bulunan Ordu İli jeolojik konumu ile zengin bir metalojenik kuşak içerisinde yer alır. Metalik cevherleşmelerin yanı sıra endüstriyel hammaddeler açısından da zengin ve çeşitli maden yataklarına sahip olduğu söylenebilir. Çok sayıda maden yatağı ve zuhurun bulunduğu Ordu ilinde araştırmaların çoğu Genel Müdürlüğümüzce yapılmış ve halen yapılmaktadır.

Genelde volkanik kayaların egemen olduğu bölgede metalik madenlerden bakır, kurşun, çinko, altın, gümüş ve mangan asıl zenginleşmeleri temsil eder. Cu-Pb-Zn-(Au- Ag) yatak ve zuhurları volkanik kayalar içinde damar tip cevherleşmeler şeklindedir. En önemli yatak ve zuhurların başında Ordu İli'nin Fatsa ilçesindeki Altıntepe sahası gelir. Saha, yüksek süfitli epitermal altın cevherleşmesi olup silika alterasyonunun egemen olduğu geniş zonlardan oluşur. Yatakta 1.87 gr/ton Au tenörlü 1.191.377 ton görünür, 1.39 gr/ton Au tenörlü 5.355.577 ton muhtemel rezerv hesaplanmıştır. Son yapılan çalışmalarda farklı yerlerde 18 gr/ton'a ulaşan Au değerleri elde edilmiştir. Çalışmalar özel şirket tarafından sürdürülmektedir. Bunun dışındaki önemli altın cevherleşmeleri Sayaca ve Akoluk sahasıdır. Sayaca altın sahasında 1.2 gr/ton Au tenörlü 17.000 ton görünür rezerv tespit edilmiştir. Ulubey-Akoluk sahasında ise 0.99 gr/ton Au tenörlü 1.100.278 ton görünür+muhtemel altın rezervli, 50.47 gr/ton Ag tenörlü 1.279.675 ton gümüş rezervi, % 2.94 tenörlü 594.488 ton Zn-Pb-Cu rezervi tespit edilmiştir. Sahanın potansiyeli tespit edildikten sonra Genel Müdürlüğümüz tarafından "Maden İşleri Genel Müdürlüğüne" devredilmiştir. Ayrıca Akoluk sahasında daha önceki çalışmalarla da 1.09 gr/ton Au ve 19.81 gr/ton Ag tenörlü 1.047.994 ton görünür+muhtemel Au-Ag rezervi tespit edilmiştir. Fatsa-Zavi Köy sahasında %0.32 Cu tenörlü 1.926.000 ton muhtemel+mümkün rezerv ortaya konmuştur. Gölköy-Şihman sahasında %16-22 Cu+Pb+Zn tenörlü 116.500 ton görünür, 249.600 muhtemel rezerv hesaplanmıştır. Kumru-Gümüşdere sahasında % 24.45 Zn, % 7.97 Pb, % 0.95 Cu tenörlü 36.000 ton görünür, 100.000 ton mümkün rezerv belirlenmiştir. Gölköy-Çetilli kurşun-çinko-bakır yatağında % 0.14-0.15 Cu, % 1.8-2.4 Zn ve % 1.2-1.7 Pb tenörlü 1.510.851 ton görünür+muhtemel+mümkün rezerv mevcuttur. Genel Müdürlüğümüzün 2007 yılı çalışmaları kapsamında Gölköy-Çetilli sahasında Cu, Pb, Zn dışında altın varlığı da tespit edilmiştir. Ulubey-Akoluk Altın-Antimuan-İllit sahasında 1.04-1.24 gr/ton Au ve 18.8-22.8 gr/ton Ag tenörlü toplam 780.325 ton görünür, 267.669 ton muhtemel rezerv belirlenmiştir. Bölgedeki bilinen mangan cevherleşmeleri ise volkano-tortul kayalar içerisinde, mercek şeklinde genelde küçük boyutlu ve düşük rezervlidir. Başlıca, Ulubey-Akoluk mangan zuhuru ortalama %36 Mn tenörlü, 20 bin ton rezerve sahiptir. Merkez-Yündalan Yaylası Fe cevherleşmesi için % 40-59 tenörlü 750.000 ton görünür+mümkün muhtemel+mümkün rezerv öngörülmektedir.

Fatsa-Akkaya kükürt yatağında %15.86 kükürt (S) tenörlü 16.464 ton görünür, 206.740 ton muhtemel, 76.056 ton mümkün rezerv tespit edilmiştir. Bilinen bentonit sahasları ise genelde volkano-sedimenter bir istif içerisinde bulunur. Ünye Hatipli bentonit yatağı, Ünye Kavaklar ve Tavkutlu bentonit yatağında 743.000 ton mümkün, 2.564.000 ton muhtemel bentonit rezervi vardır. Mesudiye-Çavdar bentonit sahasında 80.000 ton mümkün rezerv, Ünye-Fatsa-Keşköy bentonit sahasında 460.000 ton mümkün rezerv, Ünye-Fatsa-Emineli bentonit sahasında 421.800 ton mümkün rezerv, Ünye-Fatsa-Ahizetli bentonit sahasında 128.000 ton mümkün rezerv varlığı tespit edilmiştir, Ünye Hatipli bentonit yatağında rezerv tespiti yapılmamıştır ve tüm bu bentonit yatakları ağartma toprağı ve kedi altlığı (Ca-bentonit) olarak işletilmekte ve ihraç edilmektedir. Seramik ve kağıt sanayinde kullanılan kaolen minerali için Ulubey-Akoluk sahasında 223.000 ton görünür, 148.000 muhtemel rezerv ve Ulubey-Sayaca sahasında 1.932.000 ton görünür rezerv mevcuttur.

Ordu İli ve yakın çevresinde özel şirketlerin ve Genel Müdürlüğümüzün maden aramaya yönelik çalışmaları devam etmektedir.

Genel Müdürlüğümüzün enerji hammaddelerine yönelik yaptığı çalışmalar sonucunda Aybastı-Gölköy ilçeleri arasında kömür oluşumlarına rastlanmış, Fatsa-İllica ile Kumru sahaslarında da jeotermal alanlar tespit edilmiştir. Fatsa-İllica jeotermal alanında 48°C sıcaklık, 1.2 lt/sn debide 1 adet kaplıca kaynağı bulunmaktadır. Fatsa jeotermal alanında 1985 ve 1992 yıllarında 2 adet jeotermal amaçlı sondaj açılmış ve bu sondajlarda 598 m ile 397.4 m derinliğe ulaşılmış ve 23°C ve 26°C sıcaklıklı düşük debili (0.05 lt/sn) jeotermal akışkan elde edilmiştir.

ALTIN (Au)

Ulubey-Akoluk altın sahası

Tenör : 1.04 gr/ton Au ve 19.81-50.47 gr/ton Ag
Rezerv : 2.148.282 ton görünür+muhtemel altın rezervi.

Sayaca Sahası

Tenör : 1.2 gr/ton Au
Rezerv : 17.000 ton görünür rezerv.

BAKIR-KURŞUN-ÇINKO (Cu-Pb-Zn)

Fatsa-Zavi Köy Sahası

Tenör : % 0.32 Cu
Rezerv : 1.926.000 ton muhtemel + mümkün rezerv.

Gölköy-Şihman Sahası

Tenör : % 16-22.6 Cu+Pb+Zn,
Rezerv : 116.500 ton görünür, 249.600 muhtemel rezerv.

Gölköy-Çetilli Sahası

Tenör : % 0.14-0.15 Cu, % 1.8-2.4 Zn ve % 1.2-1.7 Pb 1.510.851 ton
Rezerv : 1.510.851 ton görünür+muhtemel+mümkün rezerv.

Kumru-Gümüşdere Sahası

Tenör : % 24.45 Zn, % 7.97 Pb, % 0.95 Cu,
Rezerv : 36.000 görünür, 100.000 mümkün rezerv

BENTONİT (Ben)

Ünye-Fatsa-Kavaklar Sahası

Kalite : Ağartma toprağı
Rezerv : 743.000 ton mümkün rezervi vardır. Yatak işletilmektedir.

Mesudiye-Çavdar Sahası

Kalite : Ağartma toprağı
Rezerv : 80.000 ton mümkün rezerv.

Ünye-Fatsa-Keşköy Sahası

Tenör : Ağartma toprağı
Rezerv : 460.000 ton mümkün rezerv. Yatak işletilmektedir.

Ünye-Fatsa-Emineli Sahası

Tenör : Ağartma toprağı
Rezerv : 421.800 ton mümkün rezerv. Yatak işletilmektedir.

Ünye-Fatsa-Ahizetli Sahası

Tenör : Ağartma toprağı
Rezerv : 128.000 ton mümkün rezerv. Yatak işletilmektedir.

Ünye-Fatsa-Tavkutlu-Gölcüğeş Sahaları

Tenör : Ağartma toprağı
Rezerv : 812.000 ton mümkün rezerv.

DEMİR (Fe)

Merkez-Yündalan Yaylası

Tenör : % 40-59 Fe, % 8-30 SiO₂
Rezerv : 750.000 ton görünür+muhtemel+mümkün rezerv.

KAOLEN (Kao)

Ulubey-Akoluk ve Sayaca Illit Sahaları

Kalite : Zenginleştirildikten sonra seramik ve kağıt sanayinde kullanılabilir.
Rezerv : Akoluk sahasında 223.200 ton görünür, 148.000 ton muhtemel; Sayaca sahasında ise 1.932.000 ton görünür rezerv.

KÜKÜRT (S)

Ordu-Fatsa-Akkaya Sahası

Tenör : % 15.86 (ortalama)
Rezerv : 16.464 ton görünür, 206.740 ton muhtemel, 76.056 ton mümkün rezerv.

MANGANEZ (Mn)**Ulubey-Akoluk Sahası**

Tenör : % 36 Mn

Rezerv : 3.000 ton görünür+muhtemel rezerv.

MERMER (Mr)**TOPÇAM GRANİTİ**

Kalite : Yörenin en güzel sert mermerlerindedir,

Rezerv : Rezerve yönelik çalışma yoktur.

LİNYİT

Gölköy-Aybastı'da orijinal kömürde kalori değeri 5054 Kcal/kg olan linyit sahası bulunmaktadır. Ancak saha ekonomik değildir.

JEOTERMAL

Fatsa ilçesi sarmaşık'da 48°C sıcaklıkta, 1, 2 lt/sn debili kaynak vardır. Sondajlarda 23-26°C sıcaklık ve 0, 1 lt/sn debi ölçülmüştür. Kaplıca olarak işletilen kurulu tesis bulunmaktadır. Kumru ilçesi Yalnızdam'da ise 27 °C sıcaklıkta, 0, 04 lt/sn debili kaynak vardır (MTA, 2005).